

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidékra és Léván házhoz küldve:

Egy évre 3 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr-ával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összekötöttben levő hirdető-írók, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen: hetenként egyszer,

→→→ vasárnap reggel. →→→

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
 (Takarék- és Hitelintézeti épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Előfizetési felhívás.

Mai számunkkal befejezzük lapunk
 IX. félévét.

A közönség eddigi, nagybecsű támoga-
 tása határozott ítélet a felett, hogy lapunk
 iránya s törekvése Barsvármegye közérde-
 két, kulturális fejlődését szíven viselő köz-
 zönség véleményével, akarataival azonos.
 Lapunkat úgy tartalom, mint alakte-
 kintetében a fokozott igényekhez felelőleg
 egyetlen törekvésünk.

Teljes bizalommal lépünk ez alkalom-
 mal is a nagyközönség elé, kérve az eddig
 tapasztalt jóakaratot s t. olvasóink és elő-
 fizetőink szíves támogatását!

A BARS

előfizetési ára:

Félévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.

Vidékre küldött számainkhoz előfize-
 tések beküldésének megkönnyítése végett
 postautalvánnyal mellékeljük.

Helybéli előfizetések a lapkihordónál
 alkalmilag, a kiadóhivatalnál pedig állan-
 dóan eszköszölhetők.

Léva, 1885. június 28.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Adakozások a lévai főgymnáziumra.

Legújabb adakoztak: Sommer Miksa
 4 frt, Reitmán Ignác 30 frt, Kiss Gyula
 1 frt, Kutassy Dénes 5 frt, Kaveggia Adolf
 10 frt, Bakó István 20 frt, Knüppel Gyula
 10 frt, Besse Dávid 25 frt, Novotny Imre
 25 frt, Thuróczy Lőrincz 10 frt, Klain
 Ödön 40 frt, Konkoly Sándor 200 frt,
 ifj. Leidenfrost László 50 frt, Fromer Sámuel
 25 frt, Missik Gyula 10 frt, Dr. Medveczky
 Károly 100 frt, Hliva János 10 frt, Ka-
 bina József 60 frt, Guttmann Ignác 5 frt,
 Huberth Vilmos 50 frt, Dömötör Dávid
 20 frt, Fogel Adolf 20 frt, Weisz Ignác
 25 frt, Dr. Gellényi Miksa 3 frt, Engel
 József 3 frt, Neumann Manó 20 frt, Schön
 Alajos 10 frt, Fercsák Ferencz 5 frt, Hor-
 váth Emil 1 frt, Korbélyi Ede 2 frt, Schultz
 Rezső 1 frt.

Összesen: 800 frt — kr.

Eddig kimutatott összeg: 30,716 frt 06 kr.

Legújabb összeg: 31,516 frt 06 kr.

Gymnáziumunk a tanév
végén.

Hetven esztendeje annak, hogy
 elődeink bölcsessége a magyar köz-

művelődés iránti szeretetből megala-
 pitá s létrehozá az azon időbeli visz-
 nyoknak megfelelő, a hat osztályból
 álló lévai nagygymnáziumot s azt a
 hazafiságról ép úgy ismeretes, mint a
 fáradhatlan munka szeretete, képesség-
 és szakértelméről híres kegyes tanítórend
 vezetésére bízta.

És ezen középtanoda az érintett
 idő alatt, mely változatosságánál fogva
 nemcsak ezen intézet körében, hanem
 az egész országra kiható intézkedési-
 ben mély nyomokat hagyott, híven
 megfelelt hivatásának; a benne he-
 lyezett várakozások nemcsak kielégítést
 találtak annak feltüntetett eredményei-
 ben, hanem meg is növekedtek annyira,
 hogy annak munka- s hatáskörét tá-
 gitani, szélesíteni s azt minél hatal-
 masabbá tenni legelső gondjaiknak
 ismerték.

Igy történt, hogy midőn ezen in-
 tézet az új tanrendszer által támasztott
 követelményeknek elegettenni: erőinek
 hiánya miatt — nem volt képes; s régi
 hatosztályu pályafutását négyre volt
 kénytelen redukálni: általános vágy
 szállta meg a közönséget, ezen gymna-
 ziumot a hiányzó erővel ellátni, s oly
 állapotba helyezni, hogy az, mint kö-
 zéptanodai intézet, mint főgymnázium
 terjesztsze áldásos működését a felvi-
 déken; s legyen, mint kezdettől fogva
 mindig volt — bár az utolsó években
 négyosztályával alárendelt, szerény ha-
 tás körben — nemzeti kulturánknak
 leghatalmasabb faktora.

Ezen általános vágy és ohaj a
 teljesedés stádiumába lépett. Maga a
 gymnázium négy év óta már is hat
 osztálylyal bírván — a magyar közok-
 tatás Trefort Ágost nemzeti geniusza
 kegyes intézkedése folytán az e folyó
 júniushó 22-én tartott ének, rajz, sza-
 valat, torna mutatványok alkalmával
 egybegyűlt nagyszámú közönség előtt
 fényesen igazolta, hogy hivatásának
 magaslatán áll, hogy rendeltetésének:

terjeszteni a magyar szellemet, a ma-
 gyar közműveltséget a mint képes, úgy
 meg is akar felelni.

E megnyugtató érzés a mily édesen
 hatott mindnyájunkra, úgy meged-
 zette azon szilárd akaratot s törekvést
 kebleinkben, hogy a még hiányzó he-
 tedik és nyolczadik osztály mielőbbi
 felállítását és pedig a hetediket még a
 reánk jövő 1885.6. tanévben sikere-
 sítsük s előmozdítsuk minden kitel-
 hető erőnkkel.

Kétségtelen, hogy ennek keresz-
 tülvitele nagy erőfeszítést igényel, de
 ki a mondott napon azon hazafias ér-
 zelem kifejezését hallotta, élvezte, mely
 a tanulók ajkairól kelt s vízhangzott
 olyanok részéről is, kik idegen ajkuak
 léte az eddigi köreikben nem igen nyer-
 tek tért és alkalmat annak megszer-
 zésére: az nem fog habozni, a meg-
 felelő áldozathozataltól, s ha mind-
 nyájan összeállunk s filléreinket egy-
 bevétjük lehetetlen, hogy a már föld-
 ből kilábolt, emelkedő főgymna-
 ziumunk épülete ez összehozott hal-
 mon állandóságot s szilárdságot s oly
 alapot ne nyerjen, mely őt képessé
 tegye az idők bármilyen viharának el-
 lenállni, s kultur-missióját hatható-
 san előre vinni s teljesíteni.

Igaz, hogy vannak sorainkban tán
 — kik ezen felfogást nem osztják, kik
 minden áldozathozataltól rettegnek, kik
 még arról is látszanak megfélekedni,
 hogy ezen gymnázium volt azon té-
 nyező, mely sorsukra, pályájukra nézve,
 az emelkedésnek legelső grádicsát ké-
 pezte, mely nélkül most a szerencse
 legfőbb fokán állva, odáig sohasem
 juthattak volna fel, de hát ez senkit
 sem riaszthat el a tevékenységtől:
 mindig így volt a világi élet egyszer
 fázott, másszor lánggal égett, mondá
 bölcsen Vörösmarty; mi e bölcs szavak
 által megvigasztalva folytassuk mun-
 kánkat erélylyel mindaddig, még azt
 be nem fejezzük.

annál féltelenebb, minél inkább érzi a kö-
 teléket, mely őt a gyűlölt személyhez le-
 láncozolja. A vad szenvedély a bűn ör-
 vényébe kergeti a szerencsétleneket, kik
 egymástól szabadulni nem tudnak. A visz-
 szatorlás ördöge ugyanazon bűnre ösztönzi
 az ártatlant, a mely miatt a másikat gyű-
 löli, megveti s az eredmény az, hogy bűn
 bünt szül és angyalok buknek, mert —
 szerencsétlenek.

Az anyaszentegyház felállítja a ház-
 ság eszményképét, és azt mondja: a ház-
 ságnak ilyennek kell lenni, erkölcsösnek,
 tisztának, örökkévalónak és felbonthatatlan-
 nak! A házasság Istentől van és a mit az
 Isten összekötött, az ember ne bontsa fel!
 Tisztelettel hajlunk meg az egyház esz-
 ményképe előtt, és azt kívánjuk, vajha az
 eszményt a földön megvalósítani lehetne.

Az egyház kénytelen concedálni azt,
 hogy az eszmény a földön meg nem való-
 sítható, de ez nem sok arra, hogy az em-
 beri gyöngeséggel és az emberi szenvedé-
 lyekkel paktáljunk és az eszményen csak
 egy hajszálnyit esorbát ejtetni engedjünk.
 Ám veszzenek százezrek, sínlődjének er-
 kölesi és anyagi nyomorban, az elvet a mu-
 lékony földi boldogságot feladni nem
 lehet.

A házasság legyen boldog, vagy bol-
 dogtalan, az mellékes dolog, de mindenelőtt
 legyen felbonthatatlan. Sokkal nagyobb baj
 az, ha az anyaszentegyház egy, a házasság
 eszményéből kifolyó elvet felad, mintha száz-
 ezerek erkölcsileg és anyagilag tönkre
 mennek.

A szocialismusról.

(Folytatás.)

Nyitva áll a tér az iparos ifjuságnak
 is, minden akadály és vitézség nélkül elér-
 heti azt, nem kell ahoz egyéb, mint iparuk
 alapos megtanulása, kitartó szorgalom és
 takarékosság.

Megnyugtató némileg azon jelentés,
 hogy a szocializmus és anarchizmus ha-
 zánkban még vajmi csekély mérvet öltött;
 az itt fölmerült üzelmek leginkább külföldi
 egyének által inportáltak. Ennek indokát
 abban véljük fellelni, hogy nálunk hála
 Istennek nincs még oly aránytalanság a
 töke és munkaerő közt, mint külföldön;
 nálunk még nincs létjoga azon panasznak,
 hogy a munkaerő a töke hűbérese, mint ez a
 külföld több helyen előfordul, nálunk
 minden munkás, a legkevésbé ügyességet s
 képességet igénylő napszámos is kellő szor-
 galom mellett saját és családja tisztas
 fenntartását biztosíthatja s Isten segítségével
 üdvös törvények alkotása mellett édes ha-
 zánk földje megfogja adni jövőre is a be-
 esületes munkás édes kenyereit, megkíván-
 tatik azonban, hogy minden honpolgár a
 közre veszélyes, erőszakos eszközöktől tar-
 tozkodjék.

Sőt ott, hol ez másként van, értjük a
 külföldet, hol a töke a munkaerő felett
 kénye szerint rendelkezik, s ezt elnyomja,
 ott sem lehet ugyan helyeselni a szocializ-
 mus és anarchizmus bűnös üzelmét; de
 legalább indító okai kimagyarazhatók.

A törvényhozás az egyedül jogos tér,
 hol a sérelmek orvoslandók, mert az ily
 esetleg jogos panaszok is az enyém, tied
 szentségének sértetlen szemelött tartása mel-
 lett csak e téren nyerhetnek jogos orvos-
 lást.

Társadalmi kór állapotunknak egy má-
 sodik szinte veszélyes tárgya (a nem rég
 napirendre hozott) antisemitizmus, a mely
 midőn egyrészt nemzetünket megbélyegzi,
 másrészt jelen a l a k j á b a n jog-
 s erkölcsiében, s végeztéljében elitélendő.

Az egyháznak saját szempontjából igaza
 van. Az egyház ezt az arasznyi földi létet
 sokkal mulékonyabb és hitványabb dolog-
 nak tekinti, mintsem hogy e miatt azon is-
 teni tanon, hogy a házasság felbonthatat-
 lan, egy hajszálnyit változtatást is szabadna
 tenni.

Az állam feladata és célja azonban
 nem lehet: elérhetlen eszmények kedvéért
 tarthatatlan állapotokat védeni, és ez által
 nemcsak az egyén földi boldogságát, de
 magát a társadalmi rendet és közérkölcse-
 get veszélyeknek kitenni. Az állam csak
 addig védheti a házasságot, míg az célját
 betölti, míg az valóban házasság, míg az
 az állam és társadalmi rendnek támassza,
 talpköve. Mihelyt ezen cél elérése lehetet-
 len és a házasság bensőleg lenni megszűnt,
 meg kell engednie az államnak a házasság
 felbontását.

A római katolika egyház dogmája
 szerint: a házasság szentség, melyhez az ál-
 lamhatalomnak semmi köze, s a mely felett
 a törvényhozási, kormányzati és törvényke-
 zési jog kizárólag az egyházat illeti meg.
 Az egyház ezen tana az V. században ke-
 letkezett és egész az XVI. századig általá-
 nosan el volt ősmerve Európában s az egy-
 házi uralom jogát e téren a reformatió előtt
 senki kétségbe nem vonta.

A pápák által felállított felbonthatat-
 lansági tan lassan tért vesztett Német-
 országban, Hollandban és a dán és svéd
 államokban, és a házasság felbontása néhol
 csak a protestánsoknak, másutt minden ál-

TÁRCZA.

A házassági elválás.*)

— Irta: Sztelho Károly. —

A házasság a férj és nő közötti leg-
 bensőbb, kizárólagos minden életviszonyokra
 kiterjedő közösség. A házasság már ezen
 fogalom határozásából is kitűnik, hogy a
 házasság nem pusztán magánjogi szerződés,
 de még nem is egy, pusztán szerződés által
 létesült jogviszony, hanem egy oly jogin-
 tézmény, melynek létjoga, bár a felek akara-
 ratmegegyezésén alapul, a felek akaratától
 független, mert az ember rendeltetésének,
 nemi fentartásának, társadalmi életének belső
 és szükségszerű kifolyása. Hibáznak tehát
 azok, kik azt tanítják, hogy a házasság
 akaratmegegyezésén, tehát szerződésen ala-
 pulván, akaratmegegyezés által megint fel-
 bontható. Nincs szükség a házasság szent-
 ségelméletére a végből, hogy ezen tant
 megczáfolhassuk. A házasság megkötésénél
 az akaratmegegyezés az életfogytiglan ter-
 jedő életközösség irányulván, ez által a
 felek cleve lemondottak arról, hogy akara-
 tukat később megváltoztathassák. Az emberi
 nem fentartásának szükségessége, a társa-
 dalmi rend, a közérkölciség érdekei és a
 házassági intézménynek ezekből kifolyó
 sajátos természete kívánják meg azt,

„A házassági elválás joga Magyaror-
 szágbán és Erdélyben;“ e cím alatt írt a tudós író
 egy feltűnést keltett művet, melyből mutatványul kö-
 zöljük e sorokat.

hogy a házasság a felek akaratától függet-
 lenül, mindaddig fentartassék, a míg a há-
 zassági célok elérhetők, vagy a míg ugyan-
 azon érdekek, melyek rendszerint a ház-
 ság fentartását követelik, az ellenkezőt t. i.
 a házasság megszüntetését nem teszik kívá-
 natossá.

De ha a házasság már nem az, a mi-
 nek fogalmilag lennie kell, a minden élet-
 viszonyokra kiterjedő osztatlan közösség, ha
 ennél fogva azon célok, melyek végett a há-
 zasság van, el nem érhetők, ha a házastár-
 sak között egyenlenségek, ha egyik vagy
 mindkét fél vétkei folytán a társadalmi rend
 és a közérkölciség érdekei veszélyeztetve
 vannak, akkor az államnak nemcsak hogy
 érdekében nem áll egy ily viszonyt továbbra
 is fentartani, hanem kötelessége ezen, a
 házassági intézményt és erkölcsi rendet
 megmételtyező állapotnak véget vetni. A
 házasság felbontása mellett bizony senki
 sem lelkesül. Szomorú orvosság az, mely-
 lyel egy beteg organismust kell meggyógyí-
 tani. Mert a szerencsétlen házasság vést-
 hozó kór, mely ha gyógyíthatlaná válik,
 megmételtyezi az erkölcsöt, szülője a bűn-
 nek és anyagi romlásnak. Társadalmi rák-
 fene az, mely meggyökerezvén, a család
 korlátjait túlhágja és ragályos betegségeként
 megtámad más családokat, és pusztít, a hová
 ér. A szerencsétlen házasságban a házassági
 célok egyike sem érvényesül. Az erős
 férj többé nem védi a gyöngé nőt, a
 gyöngé nő nem simul a védő férfi-kebelre,
 nem keres és nem talál ott védelmet. Gyű-
 lölet váltja fel az odaadó szerelmet, mely

esapás nélkül le nem dől: az érdemes pénzügyigazgatóság — az irodalom s közérület fejlesztésének rovására úgy találta, hogy a hírlaphasábjain a „köszönetnyilvánítás”, melyben egy megszomorodott özvegy férje elhunytá alkalmával a közönség részvételét megéri köszönni, vagy az **irodalmi rovat**, — melyben, ha felemeljük, hogy van megénknek egy jó nevű ironója, ki ezt — vagy azt a művet írta, vagy az érdekelteknek tudomására hozzuk, vagy az **országos kiállításnak van egy „Közönye”** s utbaigazítjuk a közönséget, hogy hová forduljon annak megrendelése végett — megfinanczolandó; ez óta e tárgyban a magasság egyes rendeletek egymást érik. — A „Bars” kiadóhivatala nyilatkozatokkal igazolta, hogy a dús, életerős nagy lapok nem fizetnek hason tartalmu közlemények után bélyegdíjt, mint sem használt; dacára, hogy e tárgyban a legfelsőbb pénzügyi bírósághoz felfolyamodtunk: ellenünk a kir. adófelügyelőség nemes hivatásához illő hangon kérelmetlen szigorral elrendelte a végrehajtást. Kommentárul csak azt jegyezzük meg, hogy ezen — szerentünk méltatlan — eljárás folytán az ügyis tetemes bélyegadóknak évenként mintegy 100—120 frttal emelkedik; ebből láthatja a t. közönség, hogy adófizetés tekintetében mi sem nyugszunk rózsás párnákon, de főként kellemetlen azon körülhúzni, hogy sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség (mivel magyarázatot, utasítást kérésre sem kaptunk) nincs kellőképp tájékozva a bélyegköteles közlemények természetéről, hanem fizetünk kell derűre-borura. Végtelen szomorú világot vett ezen zaklató eljárás viszonyainkra; s megfoghatatlan, hogy miért sújtja parányiságunkat a mi nagytekintetű adóhatalmaságunk oly adóemekkel, melyeket az „Egyetértés”-től vett s már bemutatott nyilatkozat szerint még e lap sem fizetett soha; ebből következtetve: vagy a budapesti pénzügyigazgatóság nem érti hivatását a bélyegilleték megállapítása terén; vagy a mi valószínűbb: a mi adó-adminisztrációnk bír árkádiai kvalifikációval. — E tárgyban várjuk, és keresni fogjuk a legfőbb fórumig a kellő utbaigazítást. — A kiadóhivatal.

— **Tanítók gyűlése Léván.** — A „Léva és vidéke” róm. kath. néptanítók egyesülete e hó 13-án d. e. 10 órakor tartotta az évi közgyűlést Léván. Először Munkay János esperes s egyesületi elnök tartotta évi beszámolóját, a melyben kiemelte — a felügyelete alatt álló s nem magyarjók iskoláiban működő — azon tanítókat, kik a magyar nyelv tanításában kiváló érdemeket szereztek. Ezek: Hlaványi János csejki, Ivicsics Pál óbarsi, Hulják János garam-ujfalusi és Navarra Antal tolnácsai néptanítók. Ezek neveit a közgyűlés hangos éljenzéssel vette tudomásul. — A választmány évi jelentéséből kitént, hogy az egyesületnek van 12 tiszteletbeli, 3 alapító, 60 rendes s több pártoló tagja. — A választmányi jelentés tudomásul vétele után Dudich Ferencz társelnök maga, valamint tisztársai nevében köszönt, mire titkos szavazás útján az új választás hajtattott végre. A beadott szavazatok útján társelnöknek: Dudich Ferencz lekeri, — jegyzőknek: Gerley Mátyás verebélyi s Hlaványi János csejki;

rendesen gyakorlaton volt. Tudta azt, a mit a közembernek — s azt is, a mit a legfőbb tisztnek tudnia kellett. Bámulatos ügyességel és — a mi erős karra vall — nagy-könnyedséggel forgatta a kardot; 3—4 óra hosszágig még csak lóváról sem szállt le, még a kánikulai hőségben sem. Mindössze is — — p i p á l t s ha az előírás úgy hozta magával, parancsnokolt s a katonák között az volt a nap hőse s a boldog, a kivel különösen meg volt elégedve a fiatal fenség.

Gyakorlatról megtérve, frissítőt vett magához, mely rövid villás reggeliből és leginkább egy pohár sörből állt s azután pihenőt tartott. De hogyan pihent? Hanyatt vágta magát egy kényelmes divánon, térdbehuzott lábaira helyezte a könyvet s föl-váltva tanulta a hadászatot, magyar-, német-, francia-, latin stb. nyelvet, a világtörténelmet, a történelem nagy alakjainak életrajzait, a felsőbb mennyiségtant s isten tudja mit. És mikor 2—3 óra hosszágig így pihent, akkor a tanultak fölött vitát kezdett a mellé rendelt tudományos alezredessel.

A főherczeg már nagy kertész volt akkor is. Félégyháza akkori főbírája, Mihálovics János el-ellátogatott a főherczegi lakul szolgáló „Kis-kaszárnya”-ba, hogy vajjon észlel-e olyasmi hiányt, amit a városnak rögtön pótolnia kellene? ha ilyenkor esetleg kívül találkozott a főherczeggel, kedves vendégként fogadta.

— Nem hiába, hogy főbíró, de tudja is: mi hogyan dukál — nemde főbíró ur? — mondogatta olykor a főherczeg.

— pénztárosnak: Richter Ferencz, lévai; — könyvtárosnak: Farkas Akos lévai; — választmányi tagoknak pedig: Burza Mihály füssi, Csiffáry Flóris gr.-damásdi, Hliva János lévai, Hulják János gr.-ujfalusi Ivicsics Pál óbarsi, Jaross Ferencz lévai, Klepács János nagy-kálnai, Kucsera Imre nagysallói, Popellár Ambrus zsemleéri, Torma János nagy-sárói, Smeringay Ferencz endrédi s Regó Ferencz csiffári néptanítók szavazattöbbséggel választottak meg. — Tiszteletbeli tagoknak az esperes elnök ajánlására egyhangulag lettek megválasztva: Rimely Károly lekeri apát s pozsonyi kanonok, Kuliszeky Ernő megy. kir. tanfelügyelő, Máriássy István Barsvármegye főjegyzője s Horánszky István verebélyi segédlelkész. A pénztár-vizsgálat után, mely kellő rendben találtatott elhatározták, hogy az egyesület tagjai évi 50—50 krnyi díjjal az „Országos kath. tanítói segély alap” rendes tagjai közé lépnek. — A segélyalap alapszabályai értelmében egy helyi gyűjtő-bizottság is alakult, melynek elnöke: Munkay János; — pénztáros: Richter Ferencz s jegyzője: Farkas Akos. Tagjai pedig: Dudich Ferencz, Hlaványi János, Hliva János, Ivicsics Pál, Jaross Ferencz, Pivonka István s Regó Ferencz. — Ezután több paedagogiai kérdés felolvasása következett; u. m. Hliva János olvasta: „Miképp kell a fej és írásbeli számolást tanítani?” Farkas Akos: „Hol kell az olvasást a nyelv és helyesírás szabályaira, hol az értelem fejlesztésére, hol a szív nevezítésére alkalmazni?” Dudich Ferencz s Gerley Mátyás pedig: „Miert van a tanítói-hivatalnak oly csekély beese, mik ennek bajai s hogy segíthető e bajon?” Végül e tételek kellő megvitatása után, — következett Farkas Akos könyvtáros évi jelentése. — A közgyűlés emelkedett hangú rövid elnöki beszéddel s hála-írával d. u. 3 órakor befejeztett. — A közgyűlést társas-ebéd követte a Kolibál-féle vendéglőben, hol számos felköszöntőt mondtak. — Hlaványi János.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** Nagybodó hőmérséklet mellett, változó, közben napos, esendes időt várhatni, helyenkint esővel. — **Kossuth Lajos** nagy hazánkfia lakását Turinból Nápolyba teszi át, mivel fia Lajos, ki az olasz államvasutak igazgatóságában magasabb hivatalt visel, Nápolyba megy lakni. — **A budapesti hídvám**, mely az államtulajdonát képezi, június hó 30-án éjjel 12 órától felényire lesz leszállítva; és pedig e várn, nem úgy mint eddig, t. i. mindkét oldalon, hanem csak a pesti átjárónál fizetendő, a budai oldalon nem is lesznek tisztviselők, a vám ide-oda számítva személynként 2 kr. — **Magyarország áruforgalma** 1884-ben: összes behozatal 484.439.478 frt értékűt képviselt, a kivitel ellenben csak 393.695.494 frtot tesz ki. A bevétel 90.744.998 frttal haladta meg a kivitelt. Jobb volna megfordítva. — **Az 1881—1883-ra terjedő** időszakban Európából 1.800.000 ember vándorolt ki az Egyesült-Államokba. Csak Ausztria-Magyarországból 88.000. — **Szmracsányi** Dániel Árvamegye főispánja jul. 1-én üli meg 50 éves szolgálati jubileumát. — **Kö-**

— Főnséged magas véleménye, csekély-ségemről, valóban hízeleg nekem, hogy jó bíró vagyok. — Jó főbíró! — igazítá ki a fenség. — Tehát ismét főnséged véleménye áll. — Tudja mit főbíró ur? a kinek bíraskodása alatt ily békés szellemű a város s ily munkások a lakosok, annak oka mindig az előljárárságban s annak vezetőjében keresendő. S csak az a város halad, melynek jó előljárai vannak.

Az egész „Kis-kaszárnya” udvart pár hét alatt kis paradicsommá változtatta át a főherczeg. Aleszt mindennemű virágaival és díszeserjével el lön az árasztva s a be-kandikált félegyházi halandó mintegy előre látta már: milyen lesz az ő menyországa — ha ugyan oda jut.

A kert rendezése saját személyes felügyelete alatt vezetett. Napszámásokul mindig kiszolgált katonák a t kellett felfogadni a városnak — a főherczegi kontóra, délelőtti 10 órától — ebédközi egy órai szünettel — délután 4 óráig dolgoztak — n a p o n k i n t, 3 frt napszám mellett. Még ma is emlegetik, akik élnek közülök, hogy soh' se lesz bátya olyan napszám, mint mint mikor József főherczeg itt lakott.

Ő maga jelölte meg: mily mélyre kell a földet fordítani, a felosztást is ő maga jelölvén meg, a növényzetek csoportozatai szerint. Naponkint 25—30 ember dolgozott napszámában. És mikor a munkának vége lett, „csapatosan” hordta elő 4 szolga a kitért bört s minden napszámot kapott egy-egy pohárral, de ez a pohár ma félliteres fejében is bizvást elkallódnék.

A napszámások közt volt Ropkás Sándor is. Husz esztendő hat hónapig volt katoná. Ő is megitta a maga borát hiven s annélkül, hogy a pohár kiürítése után szolgált volna valamit, az éles figyelmi főherczeg észrevette, hogy ez a napszámot nagyon borszerető ember s azt mondá szolgájának:

— Töltsön még neki! — Ugy-e maga szereti a bort?

— Bizony főnséges úrn, én szeretem, az „i z i é r t” szeretem.

teles Mihályt, kit a szegedi trvényszék 6 év előtt gyilkosság vádjában marasztalt el, a felmerült újabb adatok alapján — a kir. tábla felmenti a vád alól s azonnal szabadlábra helyezte. — Ilyen eredménye lehet egy lelkiismeretlen vizsgáltnak. — **Frigyes Károly** német főherczeg, ki a fenséges királyi herczegek között egyik kiváló hadtalentum volt, elhunyt. — **Óriási földrengést** észleltek Ázsiának Kasmír nevű tartományában, 4—5000 ember halt meg, s mintegy 70,000 ház lett rommá. **Manteuffel** német tábornok, Elszász-Lothoringiának kormányzója elhunyt. — **Spányolországban** a kolera egyre duhog, naponként 5—600 ember veszti életét.

APRÓSÁGOK.
— Rovatvezető: Zuhany. —

A leányok „miatyánkja” Dorottya nőteszéből: „Mi kérünk, ki vagy a 25—30-as években jelentessék be a te neved. Jöjjön el a te násznagyod. Legyen meg a te akaratod, miképp itt a szalóban, azoképen a templomban is. A mi mindennapi konyhá-pénzünket add meg nekünk minden hó elsején. És bocsásd hozzánk leánykori udvarlókat, miképen mi is elbocsátjuk a rád kacintgató szobaleányokat. Ne vigy minket a jött farsangba leányfövel, de szabadíts meg a pártától. Mert tied az ebéd idejének meghátározása, a kontó kifizetése és az utolsó előtti szó. Most és a papírszeadtság: azontul á m — n e m.”

A férfiak tíz parancsolatja egy főköttő szalagjára írva, leltük egy boldog férj imakönyvében: „1-ső parancs: Szeresd nődet igaz szívedből és ne prédáld erődöt, egészségedet és pénzedet másokra. 2-ik: Ne esküdj neki hamis szerelmet, hanem oly nőt végy el, a kit igazán szeretsz. 3-ik: Rajta légy, hogy mindig ünnepet szerezd nőnek jelenléteddel. 4-ik: Szeresd őt jobban, mint atyádat és anyádat. 5-ik: Ne légy zsarnoka, hanem gyengéd és bizalmas férje. 6-ik: Ne esald meg őt soha semmi körülmények közt. 7-ik: Ne pazarold pénzed kártyára, vagy más ledérségekre, hanem vidd haza és tudasd nőddel, hogy mennyi a jövőd, hogy tudhassa magát tájékozni a kiadásokra. — és így nem jutsz oda, hogy főbe lödd magad. 8-ik: Ne pöröly vele és ne légy színeskedő. 9-ik: Csak egyet szeress és az az egy: a nőd legyen. 10-ik: Ne légy önző, — a milyen tiszta szívet te kívánsz nődtől, te is épen olyan tiszta szívet adj neki; és így, ha csekély jövedelem van is, mindenkor boldog férjnek fogod érezni magadat.”

KÖZGAZDASÁG.
Nyári gyümölcs- és zöldség-kiállítás.

1. Folyó évi július hó 5-től 12-ig gyümölcs- és zöldségkiállítás rendezeték.
2. A kiállítás tárgyai:
 - a) Nyári csontár-gyümölcs: cseresznye, meggy, barack s őszi csontár üdészetből.
 - b) Boglyár-gyümölcs: szamóca, szedrj, köszméte, ribiszke, málna.
 - c) Cserepekben tenyészett gyümölcs-fák és szőlőtők gyümölcseivel.
 - d) Szabadon és üdészetben termelt dinnye, ananász, füge, citrom és narancs, szőlő.
 - e) Mindenféle konyhavetemény, akár üdészetben termelt; tehát: spárga, tök, articsóka, korai gyökérneműek, ugorka, paradicsom, hagymafélék, káposztafélék, levelzöldség, fűszernövények és hüvelyes vete-mények hüvelyesből vagy pedig kifejtett állapotban.

3. A bejelentések június hó 30-ig történhetnek s a bejelentett tárgyak július hó 4-éig okvetlenül beküldendők.

4. Az installációról az országos bizottság gondoskodik s ezért a kiállító személyes jelenléte nem szükséges. Ugyancsak a

dor is. Husz esztendő hat hónapig volt katoná. Ő is megitta a maga borát hiven s annélkül, hogy a pohár kiürítése után szolgált volna valamit, az éles figyelmi főherczeg észrevette, hogy ez a napszámot nagyon borszerető ember s azt mondá szolgájának:

— Töltsön még neki! — Ugy-e maga szereti a bort?

— Bizony főnséges úrn, én szeretem, az „i z i é r t” szeretem.

Ez a mondás úgy megtetszett öfenségének, hogy mindenik napszámossal repetáltatta a poharat s a ki már nem ivott többet, annak a porzióját is Ropkásnak adták a szolgák, a ki aztán hűségesen meg is itta mind. De az is igaz, hogy fél óra mulva Ropkás Sándor a kezefejét sem ismerte meg.

Vadászni is kijárt a fenség, mikor ideje volt s az idő kedvezett. A társaság állt 2—3 felsőbb s egy pár alsóbb rangu katonatisztből, s olykor egy pár előkelőbb polgári egyénből. De az „örög Bócsa Gábor” ritkán maradt ki. Ez egy jó módu kitért lakatosmester s igen értelmes és becsületes ember, e mellett páratlan jó vadász volt. A főherczegi laktól harmadik volt a háza s a katonatisztek puskáit ő javítgatta. A puskákhoz mód nélkül értett mindenféleképen. Nyul és róka föl nem ugrott, szárnyas vad föl nem röppent az „örög Bócsa” előtt, hogy az a legnagyobb lőtávlatból is el ne hullt volna fegyverétől. S a jó vadászt a főherczeg mód nélkül szerette.

Barsi Aladár.

csoporthoz tartozó gondoskodnak a kiállított tárgyak kisereléséről is, ha azok helyett kellő időben frisek küldetnek.

5. A kiállítási tárgyak megbírálása az időleges kertészeti kiállításokra érvényes jurszabályzat értelmében történik.

6. Ezen kiállításra külön 3 diszoklevél és a szükséghez képest, meg nem határozott számú bronzérem bocsátatik az osztály-jury rendelkezésére.

7. Ezen időleges kiállításra az országos kiállítási bizottság a kisebb konyha-és gyümölcs-kertészek buzdítására 1000 frankot bocsájtván díjazás végett a jury rendelkezésére, a jelesebb kiállító részére tehát pénzdíjak tüzetnek ki.

8. Az installáció a boglyár-gyümölcsöknek kosárrak, tálcák vagy tányérokban történhetik. Ily kiállítási edényekről — ott, a hol ezekről a kiállító bejelentés alkalmával nem intézkedik, — az országos bizottság fog gondoskodni.

9. A minden egyes fajból beküldendő gyümölcs mennyisége következőleg állapítatik meg: boglyárokból, cseresznye és meggyből legalább 0.5 liter (1/2 liter), nagybögmölcsökből legalább 5 drb, dinnyeöl legalább 2 drb. Nagyobb gyűjtemények kiállítóit fajok-kint kevesebbet is küldhetnek be.

10. A cserepekben kiállított szőlőtők a kiállítás területéről vissza nem vihetők s beszállítások zárt vagonokban, vászonnal csomagolva s a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi-miniszterium szállítási igazolványával el-látva történhetik.

11. A bejelentések, valamint egyéb részletekre nézve felmerülő kérdésekben Molnár István a budai vinczellérképezde igazgatója, mint ezen csoport előadó biztosa, nyújt rövid uton vagy írásban felvilágosítást.

Budapest, 1885. június hó. **Matlekovits,**
elnök

T A N Ü G Y.
Értesítés.

A lévai ág. hitv. ev. elemi iskolában az 1884/5. évi zárvizsga f. hó 29-én fog megtartatni, melyre a t. cz. szülöket és a tanügy minden barátját teljes tisztelettel meghívja.

Léván, 1885. jun. 26.
Schleifer Armin
ev. lelkész.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.
Köszönet nyilvánítás.

Köszönettel hozzuk köztudomásra, hogy Huberth Vilmos ur közvetítése folytán Dr. Klein Jakab ur, — a lévai kir. járás-bíróságnál részre tanu kihallgatás ezimén megítélt 5 frtnyi díját a „S t e f á n i a - á r - v a h á z” javára felajánlani kegyeskedett. — Fogadjja a jó ügy nevében halás köszönetünket.

Léva, 1885. jun. 20.
A „Stefánia-árvaház” bizottsága.
Nyilvános köszönet.

Szeretett férjem, néhai Gerhardt Oszkár elhunytá alkalmából az őszinte részvét nyilvánításért: a jó rokonok, kedves barátok, a lévai dalárdának résztvevő tagjai s leirhatlan fájdalomban enyhülést nyújtó résztvevő közönség — fogadják gyászoló családom részéről kifejezett halás köszönetemet.

Kis-Kér, 1885. jun. 25.
Özv. Gerhardt Oszkárné.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A piski kirándulásról, melyet pár hét előtt a magyar hírlapírók rendeztek, hét érdekes képet hoz az „Ország-Világ” 25-ik (június 20.) száma Linek Lajostól. A rajzokhoz s magáról az egész kirándulásról D é r i Gyula ír tárczaszerű szép cikke. Egy rendkívül impozáns képet is találunk: Hugo Viktor apoteozisát, mely a költőt s környezetében műveinek alakjait tünteti föl. Ezenkívül az „Ország-Világ” e számban is több becses közleményt ad. Így Karczag Vilmostól elbeszélést („A bolondos Erzsöz története”) Hugo Vikortól költeményt: „A kígyó darabjai.” Bogdánffy Lajos kitért fordításában; „A mezőgazdasági csarnok” (a kiállításról) Ekkert Antal-tól; „A véres árnyak” (az agnominiszterválság alkalmából) Szokolay Kornéltól; „Géliezei Péter” székely népballada Benedek Elek és Sebesi Jób kézirát-gyűjteményéből; „Az öreg szolga.” Siemkiewicz Henrik, a jeles lengyel író beszéde Balla Mihály fordításában; „A báró vadászkalauza,” beszélye Karlovszky M. Idától; „A hét története” Székely Huszartól. Figyelemre méltó a „Könyvületes szívek” című genre-kép is, mely Defregger rajza. Végül a gazdag állandó rovatok: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok a kiállítás-ról, nők világa, könyvpiaze, vidéki élet, sport, hymen, gyászsvovat, innen-onnan, rejtvények. — Az „Ország Világ” előfizetési ára január—decemberbe 10 frt, jan.—júniusra 5 frt, április—júniusra 2 frt 50 kr. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 28 frt, fél évre 14 frt, negyed évre 7 frt, egy hóra 2 frt kr. Az előfizetési pénzék a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, gránátos-utca 6. sz.

Nyilttér.

Léván a szappanos-utczai 447-ik számú ház folyó év szeptember hó 1-től bérbé kiadó; esetleg megvételre ajánlatik. Bővebb felvilágosítást nyerhetni a szerkesztősnél.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 7 frt 80 kr — 8 frt 10 kr. Kétszeres 6 frt 50 kr — 7 frt — kr. Rozs: 7 frt — kr — 7 frt 20 kr. Árpa: 6 frt 80 kr 7 frt — kr. Zab: 7 frt — kr — 7 frt 80 kr. Kukorica: 7 frt — kr — 7 frt 40 kr. Bab: 8 frt 50 kr — 9 frt 20 kr. Lense: 8 frt — kr — 9 frt — kr. köles: — —.

Cs. kir. szab. osztrák-magyar államvaspálya-társaság menetterve.

Esztergom-Nána—Csata.			Csata—Esztergom-Nána.			Tótmegyer—Nyitra—Bélicz				Bélicz—Nyitra—Tótmegyer.						
Állomás	vegyesvonat I—III.		Állomás	vegyesvonat I—III.		Állomás	vegyesvonat I—III.	omn.vonat I—III.	vegyesvonat I—III.	vegyesvonat I—III.	Állomás	omn.vonat I—III.	vegyesvonat I—III.	vegyesvonat I—III.	vegyesvonat I—III.	
Esztergom-Nána	ind.	6.— 12.—	Csata	ind.	9.— 1.50	Tótmegyer	ind.	5.45	11.05	2.—	7.45	Bélicz	ind.	5.30	8.15	12.20
Köhid-Gyarmath	"	6.29 12.21	Bény	"	9.25 2.07	N.-Surány	"	6.18	11.37	2.28	8.11	N.-Tapolcsány	"	6.18	9.16	1.27
Kéménd	"	6.50 12.39	Kéménd	"	9.42 2.21	Nyitra	"	7.59	11.49	3.59	9.36	Nyitra	"	7.48	11.07	3.50
Bény	"	7.13 12.54	Köhid-Gyarmath	"	10.06 2.58	N.-Tapolcsány	"	10.18	2.18	5.55		N.-Surány	"	8.55	12.31	5.28
Csata	érk.	7.29 1.08	Esztergom-Nána	érk.	10.28 2.58	Bélicz	érk.	11.16	3.03	6.50		Tótmegyer	érk.	9.16	12.55	5.53

A fekete vonással aláhuzott órák az időt esti 6 órától reggeli 59 perczig jelzik.

26. szám.

H I R D E T É S E K.

Junius 21. 1885

RUSTON PROCTOR és T.-sa

Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám

ajánlják világhírű és mindenütt a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozdonyokat

fa- és széntüzelésre,

szalmatüzelő-

gőzmozdonyokat

gőzcséplőgépeiket

legtökéletesebb szerkezetben

és legújban

lényeges javításokkal

ellátva,

leszállított áron és a legelfogadhatóbb fizetési feltételek mellett.

Továbbá: járgány-cséplőkészleteket, malmokat, valamint mindennemű gazdasági gépeket és eszközöket.

➔ Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek ➔

163. Képviselő: Kern testvérek Léván. 10—8.

Az 1885. szeptember 1-én megnyitandó

Pozsonyi Kereskedelmi Akadémia

értesítője, mely ezen nyilvános kereskedelmi szakiskola szervezetét, tantervét s a felvételi feltételeket részletesen ismerteti, a Kereskedelmi Akadémia igazgatóságához, Pozsonyba címzett megkeresésre készséggel megküldetik.

Az intézetet illetőleg felvilágosítással bármely irányban szívesen szolgál

164. 6—4.

Jónás János,
igazgató.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy itt helyben, Rozmaring- és háromsziv-utca 19. sz. a. saját házámban egy

kocsigyártó-üzletet

nyitottam. — Ajánlom a n. é. közönség figyelmébe nyerges, szijgyártó, karpitos és festő megrendelések eszközlését.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok

mély tisztelettel

165.

Novák József, kocsigyártó. (Sattler.)
2—1.

RICHTER FERENCZ

lévai dalegyleti jeles karnagytól ép most jelent meg; és alanti kiadóknál kaphatók:

BUDAPESTI

országos kiállítási négyes

zongorára, ára 1 frt.

JOURFIX

gyorspolka zongorára, ára 50 kr.

A szerző kitűnő képzettsége igazolja a zenedarabok közkedveltségét, s így fölösleges az ajánlás.

➔ Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek. ➔

Teljes tisztelettel

NYITRAI ÉS TÁRSA

könyv és zenemű-kereskedése Léván.